

Den 4. september 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

"Norsk Tidend", London, skriver den 5. august 1943:

Dårlig tilslutning til N.S. blandt bønder.

Ifølge en tidligere oppgave skulle det nyordnede Norges Bondesamband ha 3000 medlemmer. Til sammenlikning anføres at N. Bondelag og N. Bønde- og småbrukerlag før nyordningen hadde over 100.000 medlemmer. Det viser seg nå at tallet 3000 er for høyt. Medlemsregisteret viste i begynnelsen av 1942 3000 medlemmer, men storparten av disse var kommet med ved en feiltagelse, dels var de ikke orientert, dels hadde de betalt kontingent da nyordningen fant sted og fikk ikke pengene tilbake, men ble betraktet som medlemmer. For øyeblikket er det samlede antall medlemmer 500 til tross for energisk avispropaganda, etc. Resultatet av propagandearbeidet for direkte innmeldelse på skjema innsendt til Sambandets hovedkontor er hittil 43 medlemmer. I et fylke er det nå tre medlemmer mot 5000 før krigen.

Det tapre danske folk fortsetter motstanden mot de nazistiske makthavere tross unntagelsestilstand og terror. Kamper mellom væpnede friskarere og tyske tropper har funnet sted flere plasser i landet. Sabotasjen fortsetter. Tidlig i uken måtte tyskerne ved Næstvedt sette inn tanks og stupbombere mot en rasende folkemasse. Ved Nørrebro ble en maskinfabrikk skadet, og på Københavns red ble et skip sprengt i luften av en helvetesmaskin. Admiral Wedel, som ga sine offiserer ordre om å gå til Sverige med krigsfartøiene eller, hvis ikke det lot seg gjøre, å la dem senke, er arrestert. 200 danske marine-soldater falt under kampene om Københavns marinestasjon. Tyskernes tap var betydelig større. Hele verdens øyne er idag rettet mot Danmark med grenseløs beundring for deres hæltemodige innsats.

Vi, du, jeg, de falne, de matrede,
de som reiser seg, atter og atter reiser seg,
de som venter, de som lytter,
de som har øyet som ser, og handen som
føler,
og de som ikke er mere.
Vi er alle ett og det samme,
felleskapet, det hemmelige forbund.
Det er som sluttet en kjede av liv,
en stum og hellig forsikring:
Ja, vi lever, vi er der,
tross alt.

(Åke Ordning.)

Fra "Fri Fagbevegelse" fra 28/8-43 gjengir vi:

DET BRUTALE OVERGREP MOT POLITIET

som hadde til hensikt å kvele all motstand og ved terror og trusler gjøre politifolkene til viljeløse redskaper i Gestapos hånd begynte med at alle politistasjoner i Oslo ble besatt av tyske militære natt til mandag 16. august mellom kl. 3 og 6. Kl. 6 hadde alle politifolk fått ordre om å møte på Gardekasernen. I alt møtte opp omlag 1000 mann. Rediess, Jonas Lie, Askvig m.fl. troppet opp. Ved syvtiden ble politifolket og kasernen omringet av SS og Gestapo bevæpnet med maskinpistoler. Lie holdt en tale og opplyste at pfm. Gunnar Eilifsen var henrettet for sabotasje. (Forhistorie: Eilifsen ble arrestert fordi han og hans avdeling, sivilavdelingen, nektet å avhente 5 piker til tysk arbeidstjeneste). Lie ville at alle skulle undertegne en erklæring sålydende: "Jeg lover at jeg samvittighetsfullt og etter beste evne vil oppfylle mine plikter som politimann, ifølge de bestemmelser som gjelder min tjeneste og utføre de ordre som blir gitt meg". Dette nektet samtlige. Det var først meningen at staten og "det statsbærende parti" skulle være med i erklæringen, men dette ble strøket. Av episodene kan nevnes at l. politiinspektør Frigaard ble tatt ned i kjelleren og stilt opp mot veggen. Foran ham sto SS med maskinpistoler. Om natten var omlag 25 mann arrestert som gissler. For å unngå at disse skulle bli henrettet, begynte undertegningen. Det utspandt seg opprivende scener og flere og flere greide å rømme fra kasernen på tross av at den var omringet. Flere gråt av skam til slutt sto det 12 mann igjen, som halsstarrig nektet. Askvig gikk bort til dem og bønnfaldt og tryglet dem om å undertegne. Han sa bl.a.: "Jeg har ikke noe med dette, men kan si at dere blir skutt innen imorgen". De svarte med å snu ham ryggen og marsjere rett ned i kjelleren. Av disse har visstnok en del gitt seg, slik at 3 ble stillet for krigsrett mandag ettermiddag. Mandag middag ble omlag 70 mann arrestert og sendt på Grini. Det befinner seg omlag 150 konstabler på Grini nå, og mange har flyktet. Da de 12 ble igjen på kasernen, sto kameratene utenfor og ventet. De ble drevet nedover Slendalsveien med gevarer av SS. De resterende, som ikke skrev under, hadde friet til tirsdag kl. 8 eller å bli stilt for krigsrett.

Standretten

som dømte politifullmektig Eilifsen til døden besto av Reichborn-Kjennerud, Olbjørn og statspolitistjef Martinsen (vi oppga i forrige uke ved en feil Møystad istedenfor den siste). Aktor var politikommandør Schartum som nedla påstand om dødsstraff, "forsvarer" var advokat Alb. Wiesener og vidner til skjenselsdåden var Askvig og Jørgensen.

Den illegale norske avis "V-POSTEN" skrev i sitt nummer for 25. juli 1943 om landskampen mellom Danmark og Sverige: "36.000 tilskuere overvar kampen, som fant sted i København. Da det svenske lag kom på banen, ble som vanlig "Du gamla, du fria" sunget, fulgt av "Der er et yndigt land", da det danske lag kom på banen. Så kom det. Knappt var den siste tone av den danske nasjonalsang dødd hen, før 36.000 tilskuere og 25 idrettsmenn på banen spontant stemte i med "Ja, vi elsker dette landet". Det var en glimrende organisert hyldest til det kjempende Norge, og tyskerne var så overrasket at de ikke fikk stengt av radioutsendingen før ut i 2. vers. Denne vakre hilsen fra dansk idrettsungdom til Norge går oss rett til hjertet, og vi ser med lengsel fram til den dag da vi atter kan møte de kjære rød-hvite farger på Ullevål. - Takk dansker".

FRONTKJEMPERNE ER MISFORNØYD.

52 frontkjemper meldte seg i forrige uke ut av NS. De kom fra østfronten og etter et par dagers opphold i Oslo leverte de sine medlemsbøker og bad om å bli strøket av rullene.

Nyhetene onsdag 1. september og torsdag 2. september 1943:

Sovjetsamveldet: Torsdag sendte marsjall Stalin ut en dagsordre hvori det ble meldt at det viktige jernbaneknutepunkt Sumy, 160 km. nord-vest for Kharkow, var blitt tatt med storm av sovjet-troppene. Det ble videre meldt at russerne rykket fram mot Smolensk langs hovedjernbanelinjen Jelnja og har nådd et punkt 55 km. fra byen. I Brjansk-området fortsetter også framrykkingen, og Dnjeprs øvre løp er blitt overskredet, likesom russerne foretar en stor omgående bevegelse om Brjansk. I dette området ble i løpet av torsdag natt og torsdag 60 beboede strøk gjenerobret. I enkelte avsnitt av kampområdene flykter tyskerne i vill uorden, og kaster fra seg sine våpen. Russerne truer nå de viktige vei- og jernbaneknutepunktene Konotop, på jernbanelinjen Kursk - Kiew, og Peltawa. I Kharkow-området fortsetter også framrykkingen jevnt og sikkert. Over 100 beboede strøk ble her gjenerobret torsdag. Under det offensive framstøt inn i Nord-Ukraina mot Konotop ble over 200 beboede strøk gjenerobret. Ved erobringen av Taganrog ble 35.000 tyskere drept og 5000 tatt til fange. I Donetz-basenet står russerne nå 50 km. fra Stalino. Byene Lissishansk og Vorosjilovsk ble erobret torsdag. Likeledes byen Budenkovo ved Det Asowske hav.

Vestfronten: Natt til onsdag ble Berlin pånytt gjenstand for et sterkt, koncentrert bombeangrep av britiske fly. Allerede over Kanalen utspandt det sig svære luftkamper mellom britiske ledsagerfly og tyske jagere. Drittene mistet 48 fly. Ellers ble det meldt at Berlin hver eneste natt var hjemsoekt av Moskito-fly. Flyplasser og jernbanemål i Holland, Belgia og Frankrike ble begge dager hjemsoekt av allierte bombere.

Ved fotografering over Berlin torsdag og fredag ble observert veldige røkmasser. Fra Tyskland meldes om økende kass og reddsel for de allierte bombere. Wien evakueres.

Opprenskningen innen politiet, bevegningen av hirden og Germanske S.S. innsetting på den indre front, er et uhyggelig varsel til det norske folk om øket terror. Vi kan meddele at tyskerne nå vil sette alle krefter inn på å knuse enhver motstand fra vort folks side. For å få bukt med den illegale bevegelse, i første rekke den illegale presse, skal omfattende husundersøkelser settes i verk. På østlandet, i forskj. industristrøk, er rassistene satt i gang. Heimefronten vil bli utsatt for nye, harde prøvelser. Vi vil derfor påny rette en henstilling til vore forbindelser og lesere om at der utvises den største forsiktighet. La avisen sirkulære hurtigst mulig og sørg for at den blir lest av flest mulig pålitelige. Spesielt er det av betydning at de nomre av avisen som inneholder paroler og veiledning til det norske folk, blir lest av flest mulige. Vår aller viktigste oppgave er idag er å hindre tyskerne i å utnytte vort lands hjepekilder. Ingen må lenger frivillig la sig innrullere til arbeidsinnsatsen. La politiet hente dig. Nedlegg protest under henvisning til folkeretten. Og så, hvis du blir tvangssendt til arbeide, er det din soleklare plikt å sabotere. Sabotasjeordren gjelder like meget arbeidsgivere som arbeidere. Ingen tomme undskyldninger fra arbeidsgivernes eller arbeidernes side vil bli hørt, dersom sabotasjen ikke blir utført på krigsviktige anlegg og bedrifter. De nye tilstander i vort land skal hverken hemme eller hindre oss i å kjempe videre: Se til Danmark.

Forholdet mellom Terboven og Falkenhorst er fremdeles kjølig. Uken før pinse inspiserste von Falkenhorst kyststrekkingen fra Bergen til Kristiansand. Samtidig var Terboven på reise fra Skien til Kristiansand. De to herrer kom til Kristiansand med hver sitt ekstratog med bare noen minutters mellomrom. Falkenhorst kom først. Folk som overvar ankomsten, sier det var påfallendex hvilken hast generalen hadde med å komme opp i sin bil og kjøre avsted for det annet ekstratog kom inn på stasjonen.

LEVE DET FRIE NORGE.

Nyhетene, den 3. september 1943, ' . . .

De siste dagers heftige allierte sjø- og luftstridskrefters offensiv mot Italias tå har latt en ane at en landgang var nær forestående. Dag og natt de siste døgn er hundrevis av tonn bomber sloppet ned over jernbanelinje-knutepunkter og andre kommunikasjonsmål. Onsdag ble det meldt at slagskipene "Rodney" og "Nelson" samt krysseren "Rion" bombarderte de italienske kystbefestninger ved Reggio de Calabria uten å lide tap. Festningsanleggene ble sterkt skadet. Fra de alliertes hovedkvarter på sydfronten ble imorges sendt ut følgende kommunike: "Britiske og kanadiske tropper fra den 8. arme, støttet av allierte sjø- og luftstridskrefter, landet på det italienske fastland på den andre siden av Messina-Stredet kl. 4,30 i morges. Troppene ble satt i land fra britiske landgangsbåter konvoiert av kryssere, destroyere og kanonbåter. Forut for landgangen bombarderte britiske krigsskip i flere timer kystbefestningene, som ble brakt til taushet. Under dekke av britisk artilleri og flåtens kanoner ble troppene satt i land." Kort etter landgangen ble der kringkastet en melding til det italienske folk fra de alliertes kvarter i Algier. Italienerne ble anmodet om å ønske de allierte velkommen som befriere på samme måte som Deres forfedre hilste Garibaldi. Senere i dag ble det meldt at de allierte stridskrefter hadde etablert et bruhode og at de hadde konsolidert sine stillinger. Den amerikanske utenriksminister Cordell Hull uttalte idag: "Den amerikanske regjering er ikke beredt til å motta fredstilbud fra Badoglio. Den godtar bare overgivelse på slagmarken". Framstående militære og politikere i Italia er blitt arrestert, Bl. annet marsjall De Bono, marsjall Cavalliero og general Galbiati. For å tilfredsstille opposisionen i Italia har regjeringen igangsatt rettsforfølgelse og arrestasjon av framstående korrupte fascistledere, som har beriket seg. Ekteparet Ciano's uhyre godser og besiddelser er blitt konfiskert av staten. Den seierrike røde har fortsetter sin framrykking på de tre hovedfrontene. På Smolensk-fronten har russerne trengt seg vestenfor Dorogobusch og er kommet inn i et område hvor der er dusinvis av bilveier. Tyskerne yter meget hårdnakket motstand og har satt inn motangrep med tanks og infanteri. Russiske fortropper befinner seg allerede 12 km. vest for Sumy. På enkelte avsnitt flykter tyskerne i vill uorden. Russerne befinner seg videre 30 km. fra Konotop. Etter at russerne i går erobret byene Lissishansk og Vorosjilovsk, rykker de videre inn i Donetz-bassenget mot Stalino og står knapt 40 km. fra byen. Ved Det Asowske Hav er byen Ludenkowo erobret og hele garnisoner vest for denne er blitt avskåret. Tyskerne er på vill flukt, og de tyske offiserer bryter inn i husene og forlanger utlevert civile klær. De tyske tropper trekker seg tilbake i en fart som går opp i 20 km. om dagen.

Den finnske riksdag holdt i dag et hemmelig møte. Det er første gang på 2 år de finnske riksdagsmenn har hatt anledning til å uttale seg om situasjonen. Statsministerene holdt en tale som varte i 1½ time. Talens innhold er ukjent. Den finnske presse behandler nå åpent krigsproblemene. "Helsinki Sanomat" skriver: "Våre borgere må få en forsikring om at vår utenrikspolitikk blir ført uten forut inntatte ideer". En annen finsk avis skriver: "Vi burde ikke sitte med hendene i kors og vente, men tvertimot ta initiativet selv". "Svenska Pressen" skriver: "Vi har gått med skylapper lenge nok. Vi må nå se kjennsgjerningene som de er". Flygende festninger har i dag angrepet mål i Nord-Frankrike. Britiske fly har dessuten angrepet flyplasser i Holland og Belgia og lagt miner i fiendtlige farvann. 1 fiendtlig fartøy ble senket utenfor Bologne. 3 sluser i Holland ble sprengt i luften. Etter disse operasjoner savnes 8 allierte fly. 7 fiendtlige ble skutt ned. De allierte opplyser at der i løpet av det fjerde krigsår er blitt sluppet ned 96.000 tonn bomber over Tyskland. En polsk hemmelig kringkaster kommenterer de alliertes erklæringer om straff for dem som er skyld i massemyrderiene i Polen. "La oss ikke være tilfredse med selvforsvar. Vi skal ta hevn. Vi skal avspore tog og foreta tokter mot tyske forlegninger. Vi skal domme til døden tyskere som er skyldige i særlig undertrykkelse mot polakker, og vi skal sørge for at dømmen blir fullbyrdet".